

СЕКЦІЯ 3

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ У ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ПРАКТИЦІ

Панчук Анна

Студентка 2 курсу спеціальності «Фінанси, банківська
справа та страхування»,

Науковий керівник: **Цвігун І. А.**
д.е.н., доцент кафедри обліку, оподаткування та
технологій електронного бізнесу

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ

Кореляція дослівно з латинської “correlation” - відношенн, тобто це означає співвідношення, відповідність речей, понять. Кореляційним зв'язком називається такий зв'язок між ознаками суспільно-економічних явищ, за якого на величину результативної ознаки крім факторної впливають багато інших ознак, які можуть діяти в різних напрямках одночасно чи послідовно. Цей зв'язок характеризується тим, що між факторною і результативною ознаками немає повної відповідальності, а лише є певне співвідношення. Особливістю кореляційного зв'язку є те, що у кожному значенні факторної ознаки відповідає не одне, а ціла низка значень результативної ознаки. Кореляційний зв'язок

можна виявити тільки у вигляді загальної тенденції при масовому порівнянні факторів.

Кореляційний аналіз (кореляційний метод) - метод дослідження взаємозалежності ознак у генеральній сукупності, які є випадковими величинами з нормальним характером розподілу.

Основними вимогами до застосування кореляційного аналізу є достатня кількість спостережень, сукупності факторних і результативних показників, а також їх кількісний вимір і відображення в інформаційних джерелах[2].

Застосування кореляційного аналізу тісно пов'язане з регресійним аналізом, тому його часто називають кореляційно-регресійним. Головними завданнями кореляційного аналізу є:

- визначення форми зв'язку;
- вимірювання щільності (сили) зв'язку;
- виявлення впливу факторів на результативну ознаку.

Здійснення кореляційного аналізу передбачає такі послідовні етапи:

1. Встановлення причинно-наслідкових зв'язків між досліджуваними ознаками (виявлення факторів та вибір серед них тих, які найбільше впливають на результативний показник).
2. Формування кореляційно-регресійної моделі (інформаційне забезпечення аналізу, вибір типу і форми зв'язку складання моделі).
3. Визначення кореляційних характеристик (показників зв'язку).
4. Статистична оцінка параметрів зв'язків (економічна інтерпретація, оцінка значимості коефіцієнтів кореляції (настільки відібрані фактори пояснюють варіацію результативного показника) та використання їх для вирішення практичних завдань, наприклад прийняття рішень, прогнозування, планування, нормування тощо[1]).

Завданням описової статистики є не лише систематизація емпіричних даних у вигляді розподілу частот та розрахунки типових показників МЦТ і варіацій ознак ММ, а й виявлення зв'язку між змінними, оцінювання його напрямку та

інтенсивності. Порівнюючи різні види зв'язків, можна виділити три типи залежностей між змінними X і Y :

- Функціональна залежність визначає значення змінної Y від X однозначно;
- Кореляційна залежність визначає середнє значення змінної Y від X ;
- Стохастична залежність визначає розподіл змінної Y від X .

Практична реалізація кореляційного аналізу включає наступні етапи:

- 1) Постановка завдання і вибір ознак;
- 2) Збір інформації та її первинна обробка (угруповання, виключення аномальних спостережень, перевірка нормальності одномірного розподілу);
- 3) Попередня характеристика взаємозв'язків (аналітичні угруповання, графіки);
- 4) Усунення мультиколінеарності (взаємозалежності факторів) та уточнення набору показників шляхом розрахунку парних коефіцієнтів кореляції;
- 5) Дослідження факторної залежності і перевірка її значимості;
- 6) Оцінка результатів аналізу та підготовка рекомендацій щодо їх практичному використанню[3].

Таким чином, з використанням результатів кореляційного аналізу дослідник може робити певні висновки про наявність і характер взаємозалежності, що вже саме по собі може представляти істотну інформацію про досліджуваний об'єкт. Результати можуть підказати і напрямок подальших досліджень, і сукупність необхідних методів, в тому числі статистичних, необхідних для більш повного вивчення об'єкта.

Особливо реальну користь застосування апарату кореляційного аналізу може принести на стадії ранніх досліджень в областях, де характери причин певних явищ ще недостатньо зрозумілі. Це може стосуватися вивчення дуже складних систем різного характеру: як технічних, так і соціальних.

Список використаних джерел

1. Вашків П.Г., Пастер П.І., Сторожук В.П., Ткач Є.І. Теорія статистики: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 320 с.
2. Горкавий В.К. Статистика: Підручник. – К.: Вища школа, – 415 с.
3. Опря А.Т. Статистика: (з програмованою формою контролю знань). – К.: Урожай, 1996 – 448 с.